

hujus laeditur fama. In hoc peccato, quatenus sacrilegium est, non dari parvitatem materiae, communiter cum Suarez docent AA.

237. II. Materia sigilli sunt omnia illa quorum revelatio cedere potest in onus poenitentis, seu confessionem onerosam, odiosam et molestam reddere poenitentibus potest.

III. Si quae dicat poenitens, neque proxime, neque remote ad clavium potestatem ab eo ordinata sint, non veniunt sub sigillo. Puta si diceret poenitens confessario se habere centum millia aureorum; non esset materia sigilli, etiamsi secretum peteret dicens: sub sigillo confessionis hoc tibi revelo.

238. IV. Ad sigilli obligationem solus tenetur, per se loquendo, legitimus minister cui fit sacramentalis confessio. Verum quia aliquando possunt alii Sacerdoti, ex licentia poenitentis, associari ad defectum aliquem vitandum, puta, interpres sermonis, qui poenitentis exponat confessionem, vel consiliarius, qui scientiae defectum in ministro suppleat; isti tenentur quoque ad sigillum, quia unam personam moralem cum ministro constituunt, et cooperantur ad rectam sacramenti administrationem. Cum enim id exigat sanctitas sacramenti, ut digne, quantum fieri possit, administretur; sane si quis mediis ad id proxime ordinatis abutatur in detrimentum ipsius sacramenti, injuriam illi irrogat, ideoque non tantum secretum violat commissum, et poenitentem diffamat, sed etiam sacrilege agit.

CAPUT V.

De natura Poenitentiae quatenus est absolutio.

ARTICULUS I.

De sensu formae absolutionis ejusque ministro.

THESIS XXX.

Sensus formae sacramenti Poenitentiae, scilicet. «Ego te absolvo etc.» est Ego, quantum ad me spectat, confero tibi gratiam remissivam peccatorum.

239. Nota. I. AA. de hisce formae (1) verbis quaestiones plures instituunt, tum ad singulorum verborum necessitatem definiendam, tum ad sensum declarandum. In primis in eo fere conveniunt omnes; ad licitatem quod spectat, debere formam proferri juxta Ecclesiae usum et praescriptionem; nempe: *Ego te absolvo a peccatis tuis, in nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti*. Aliae, quae solent adjungi preces, non sunt necessariae; imo, sine peccato posse omitti, docent plures cum Navarro; quod videtur innuere Tridentinum (2) dicendo: quod «laudabiliter ex more» Ecclesiae adjunguntur... nec ad administrationem hujus sacramenti sunt necessariae.»

II. Sufficere ad validum sacramentum diversa verba, dummodo retineatur sensus, puta: *Remitto tibi, vel, condono peccata*, vel alio modo aequivalenter, docent Cajetanus, Suarez, Valentia, etc. Verum jure observant, non sufficere formam deprecativam, sed requiri absolutam et indicativam temporis praesentis: nam institutum est sacramentum ad modum judicii, et ideo minister indicare absolute debet, utrum absolvat, non vero an absolvere desideret.

III. Pronomen *Ego* non est necessarium, quia sufficienter significatur in verbo absolvo; tamen quidam sentiunt non posse sine levi culpa omitti; alii nullam in eo esse culpam judicant. Similiter docent aliqui cum Valentia, Soto, etc., non esse veniale peccatum, secluso scandalo vel contemptu, invocationem omittere SSmae, Trinitatis; et sane, non esse essentialem tenent communiter theologi cum D. Thoma.

IV. Praecipua dissensio est, utrum sufficiat dicere, *Absolvo te*, omissis sequentibus, nempe: *a peccatis tuis*. Nonnulli putarunt, necessaria esse verba: «Absolvo te ab omnibus peccatis tuis.» nam ita docuit Conc. Moguntinum c. 24. Verum id dici nequit, cum in *rituali Rom.* illud omnibus non abhabeatur; imo venialia peccata saepe non remittit sacerdos. Non pauci cum Soto Petr. dicunt necessario dicendum «a peccatis tuis;» quia alias indifferens et ambiguus sensus est vocis *Absolvo*. Valde communis sententia tenet cum D. Thoma, compleri essentiam formae in iis solis verbis: *Absolvo te*. Quia, auditis peccatis in sacramentali confessione, id est, in ordine ad claves, sola illa verba, cum subiecta materia, sat clare significant absolutionem intelligendam de peccatis. Sicuti si petas ab alio rem quam tu ostendis, si tantum dixerit, dono tibi; perspicue condonatio talis rei significabitur.

(1) Vide, supra, Thes. XIX, n. 126.—(2) Sess. XIV, c. 3.
THEOL.—Tom. III.

THESIS XIII.

Peccatorum absolutio in sacramento Poenitentiae ad Sacerdotes, et quidem ad eos solos pertinet.

245. Nota. Sacerdotis nomine, tum Episcopos, tum Presbyteros intelligere oportet. Nam utriusque Sacrificium offerunt vi proprii ordinis, quod quidem characterem exhibet dignitatis sacerdotalis, testante Apostolo (1). Jam vero Presbyteros omnibus semper functos esse muneribus, praeter ordinum collationem, testatur perpetua Ecclesiae praxis. Hinc Hieronymus (2) dicit: «omnia facere Presbyterum, quae facit Episcopus, praeter Ordinationem.» S. Cyprianus (3) vocat simpliciter nomine Sacerdotum Presbyteros: «Neque hoc in Episcoporum tantum et Sacerdotum, sed et in Diaconorum ordinationibus observasse Apostolos animadvertimus.»

246. I.^a pars prob. 1.º Trident (4): «Si quis dixerit Sacerdotes potestatem ligandi et solvendi non habere; aut non solos Sacerdotes esse ministros absolutionis, sed omnibus et singulis Christi fidelibus esse dictum: *Quaecumque ligaveritis super terram...* et quorum remisistis peccata... *anathema sit.*»

2.º Origenes (5): «Est autem, ait, septima peccatorum remissio, cum peccator non erubescit Sacerdoti Domini indicare peccatum suum.» Cyprianus etiam (6): «Confiteantur singuli delictum suum... dum satisfactio et remissio facta per Sacerdotem apud Deum grata est.» Vide hic supra, in nota, S. Hieronymi testimonium. Innocentius I (7) ait: «De pondere delictorum aestimando, Sacerdotis est iudicare.» S. Ambrosius (8): «Impossibile videbatur per Poenitentiam peccata dimitti; concessit hoc Christus Apostolis suis, quod ab Apostolis ad Sacerdotum officia transmissum est.»

247. II.^a pars prob. 1.º Patet ex laudato Tridentini canone. Martinus V. jussit suspectos errorum Wicleff et Huss interrogandos: «Utrum credat, quod christianus, ultra contritionem cordis, habita copia sacerdotis idonei, soli Sacerdoti de necessitate salutis confiteri teneatur; et non laico seu laicis, quantumcumque bonis et devotis.» Damnatu quoque a Leone X

(1) Hebr. V. VIII.—(2) Ep. ad Evang. 146.—(3) Ep. 68.—(4) Sess. XIV. can. 10.—(5) Hom. 2 in Levit.—(6) L. de Laps. n. 29.—(7) Ep. 1, ad Decret.—(8) De Poenit. l. 2, c. 2, n. 12.

Lutheri error 13: «In sacramento Poenitentiae ac remissione culpae non plus facit Papa aut Episcopus, quam infimus Sacerdos: imo, ubi non est Sacerdos, aequae tantum quilibet christianus, etiamsi mulier aut puer esset.»

2.º Ambrosius (1): «Ecclesiae utrumque licet (alligare et relaxare peccatum), haeresi utrumque non licet; jus enim hoc solis permissum Sacerdotibus est. Recte igitur hoc Ecclesia vindicat, quae veros habet Sacerdotes: haeresis vindicare non potest, quae Sacerdotes Dei non habet.» Hieronymus adnexam esse docet officio Sacerdotum potestatem remittendi peccata: ait enim (2): Quod sicut ad antiquos Sacerdotes pertinebat de lepra iudicare: «Sic et hic alligat Episcopus et Presbyter... pro officio suo, quum peccatorum audierit varietates.» Similiter loquitur Chrysostomus (3): imo dicit, quod Sacerdotes «potestatem acceperunt, quam neque Angelis, neque Archangelis dedit Deus.» Tantam autem commendat Chrysostomus potestatem, ut ostendat, non ex contemptu vel superbia recusasse sacerdotum: «Is qui a Deo tanto majorem potestatem accepit, quanto coelum terra pretiosius est, et quanto animae corporibus, ita exiguum nonnullis videtur honorem accepisse, ut cogitari possit, quemquam hoc sibi conceditum donum despiciere. Apage insaniam. Insania namque manifesta est, tantum principatum despiciere, sine quo neque salutem, neque promissa bona assequi possumus.» Patet igitur, potestatem clavium non esse fidelibus omnibus concessam, sed propriam omnino potestatis sacerdotalis. S. Cyprianus (4) ait: «Ad Sacerdotes spectare lapsis tribuere pacem et spei salutaris auxilium.» S. Basilius (5): «Consilium benignitatis Dei in peccantibus manifestum est, juxta id quod scriptum est: *nolo mortem peccatoris...* Quoniam igitur conversionis modus debet peccato congruere, ac etiam opus est fructibus dignis poenitentiae... peccata his confiteri necesse est, quibus mysteriorum Dei concedita est dispensatio.»

248. 3.º Ex dictis facile erit S. Scripturae intelligere verba, et ex his thesim confirmare. a) Apostolus ait (6): *Sic nos existimet homo ut ministros Christi et dispensatores mysteriorum Dei.* Atqui peccatorum remissio est quoddam sacramentum, seu mysterium Dei: ergo ad Apostolos et successores in eorum ministerio solum pertinet haec potestas. b) Dedit Apostolis hanc potestatem Dominus, uti ministris ab eo missis ad mundi salutem: atqui ejusmodi missio non est omnibus communis, sed Apostolorum propria et succeden-

(1) De Poenit. l. 1, c. 2.—(2) Supra, Thes. XVIII, n. 123.—(3) De sacerdot. l. 3, c. 5.—(4) Epist. ad Corin. l.—(5) Reg. Brev. 288.—(6) 1 Cor. IV, 1.

tium in officio: ergo. *Major* ex contextu (1) patet. *Pax vobis: sicut misit me pater, et ego mitto vos. Haec cum dixisset, insufflavit et dixit eis: accipite Spiritum Sanctum, quorum remisistis peccata... etc.*

249. Obj. 1.º S. Jacobus (2) dicit: *Confitemini alterutrum peccata vestra*. Ergo et absolutio a quolibet impertiri potest.

Resp. *Dist. ant.* seu explico. Confitemini, fideles, peccata vestra aliis fidelibus ministerium habentibus ad peccata remittenda; conc. Confitemini peccata fidelibus quibuscumque; nego. Hunc esse Apostoli sensum elucet ex contextu: nam prius dixerat: *Infirmatur quis in vobis? Inducat Presbyteros Ecclesiae... et si in peccatis sit, remittentur ei*. Etenim sciebant fideles omnes, quibus fieri debebat confessio, et ut indicaret Apostolus Spiritus Sancti dona ad mutuum fidelium utilitatem, tamquam unius corporis membra, esse concessa, dicit: *Confitemini alterutrum*. Pari modo hortabatur Paulus (3): *Subiici vobis in timore Christi*; id est, mulieres viris, filii parentibus, etc., juxta eujusque gradum, non vero indiscriminatim; uti juxta praesentem disciplinam, datur quoque a censuris absolutio, quae non exigit ordinem sacerdotalem.

250. Obj. 2.º In prioribus saeculis facultas dabatur Diaconis peccatores, absentibus Praesbyteris, reconciliandi; ut patet ex can. 32. Illiber. Concilii, et S. Cypriano, etc. Ergo.

Resp. *Dist. ant.* Reconciliabant Diaconi poenas canonicas remittentes, et suscipiendo lapsos in Ecclesiae communionem; conc. Remittendo peccata; nego. Nam quemadmodum existebat, praeter sacramentalem, Poenitentia canonica; ita duplex erat reconciliatio, seu absolutio: uti juxta praesentem disciplinam, datur quoque a censuris absolutio, quae non exigit ordinem sacerdotalem.

Inst. Cyprianus eam permisit Diaconis exomologesim accipere ab infirmis, et manuum impositionem, seu absolutionem illis impertiri, eo scopo, ut morientes «*Veniant ad Dominum cum pace*» ergo erat sacramentalis absolutio.

Resp. *Dist. et explico* Cypriani verba. Cum pace Ecclesiae et poenarum indulgentia; conc. Cum pace Dei, seu remissione culpae; nego. Id patet etiam ex sequentibus: concedit enim illam pacem ex meritis martyrum, ideoque de indulgentia poenarum est intelligenda.

251. Obj. 3.º Sicut solis Apostolis commisit Christus potestatem remittendi peccata; ita iisdem tantum dixit: *Docete omnes gentes*,

baptizantes eos in nomine Patris, etc. Atqui Baptismus valide confertur etiam a laicis: ergo et remissio peccatorum.

Resp. *Dist. maj.* Solis commisit Apostolis potestatem absolventi et baptizandi, et eodem modo, seu restrictione; nego *maj.* Dispari modo; conc. Unde, quod munus praedicandi et baptizandi ex officio per mundum universum exercebant Apostoli nomine Christi, id solis illis concessit Christus; et talis potestas cum plena potestate remittendi peccata potest comparari. Quod autem potestatem remittendi peccata possent eodem modo per alios exercere, sicut facultatem praedicandi et baptizandi; hoc non concessit Christus, neque eadem est utriusque potestatis ratio. Nam, 1.º potestas remittendi peccata collata est per speciale consecrationem: *Accipite Spiritum Sanctum...* Quapropter ostendit Dominus eam potestatem debere speciali sacramento esse adnexam, 2.º Haec potestas est judicialis: atqui tale munus nequit omnibus esse commune, sed gradum aliquem hierarchicum exigit, 3.º Baptismus est spiritualis regeneratio etiam infantibus necessaria, qui nequeunt proprio voto, seu merito, eam sibi comparare: unde oportebat facultatem baptizandi etiam laicis posse committi, 4.º Denique, accedente traditione Ecclesiae, manifeste patet nullam dari paritatem inter baptizandi et absolventi peccata potestatem.

Inst. Etiam per Baptismum remittuntur peccata: ergo si haec remissio non exigit ordinem sacerdotalem, neque poenitentialis absolutio eum postulat.

Resp. *Dist. ant.* Baptismo remittuntur peccata, necessario seu essentialiter; nego. Si adsint peccata; subdist. Remittuntur per modum regenerationis, seu creationis (1); conc. *ant.* Proferendo in reum sententiam; nego. Baptismo renascimur in Christo ut simus in eo nova creatura, et ideo et pueri, qui iudicio subijci nequeunt, et justi omnes baptizandi sunt. E contra, clavibus Ecclesiae, ad modum judicialis potestatis collatis, soli adulti, peccatis post Baptismum infecti, subijci possunt. Unde, sicut hujusmodi Baptismi conditiones innuunt, et traditio confirmat, posse ab omnibus valide ministrari, ita, e contra, supra dictae, quae comitantur potestatem clavium, notae ostendunt, non esse ad omnes protrahendum.

252. *Scholion.* Nonnulli ex antiquis theologis censuerunt, adeo urgere confessionis necessitatem, ut si, periculo imminenti, non praesto esset Sacerdos, deberet aliis, etiam laicis, peccator confiteri. Verum non putabant isti ejusmodi confessione perfici sacramentum, sed impetrari, humilitatis merito, divinae misericordiae subsidium aliquod ad Dei placandam justitiam. Sic Magister

(1) Joan. XX, 21-23; — (2) V. 16.—(3) Eph. V, 21.—(4) I.^a Epist. IV, 10.

(1) Galat. VI, 15.

Sent. (1) ait: «Si defuerit Sacerdos, proximo vel socio est facienda confessio... Tanta itaque est confessionis vis, ut, si deest Sacerdos, confiteatur proximo... Et si ille cui confitebitur potestatem non habeat solvendi, fit tamen dignus venia ex Sacerdotis desiderio, qui crimen confitetur socio.» Unde juxta hanc opinionem putant nonnulli interpretandum illud Juris (2): «Fures, si furando comprehensi, vel vulnerati, Presbytero vel Diacono confessi fuerint, communionem eis non negamus.» Verum alii censent, mendum in textum irrepsisse: nam in Conc. Tribur., unde sumptus hic can. 31, habetur: «Si comprehensi et vulnerati, Deoque et Sacerdoti confessi.»

ARTICULUS II.

De jurisdictione requisita in ministro absolutionis.

THESIS XXXI.

Debet Sacerdos jurisdictionem ordinariam vel delegatam habere, ut validam proferat peccatorum absolutionem.

253. *Nota. I. Ordinaria Sacerdotis jurisdictio* est illa, quam habet ratione officii cui jure divino, vel ecclesiastico est adnexa: *delegata* autem illa dicitur, quae habetur ab alio ordinariam jurisdictionem habente.

II. Jurisdictio est potestas ad directe imponendam obligationem aliquam moralem, vel ad solvendum directe ab illa. Dicitur *jurisdictio fori externi*, cum directe ad externam respicit Ecclesiae gubernationem; et vocatur *fori interni*, si directe versetur in regimine interno animarum. Jurisdictio Ecclesiastica et civilis differunt ratione finis ad quem tendunt: illa, scilicet, ad supernaturalem animarum salutem (3); haec ad finem societatis, nempe, convivere secundum rectam rationem.

254. Thesis habenda uti doctrina catholica certa. Prob. 1.º Tridentinum docet (4): «Nullius momenti absolutionem eam esse debere, quam Sacerdos in eum proferat, in quem ordinariam aut subdelegatam non habet jurisdictionem.» Similia tradidit Later. Concilium gener. IV. c. 21; et Florent. in Decreto pro Armenis.

(1) 4. Dist. 17, a. 3.—(2) C. Fures, Extra: de jurit.—(3) Marc. XVI, 15; 16. Ps. LXXXVIII, 4.—(4) Sess. XIV, c. 7.

255. 2.º Sacerdos absolvens a peccatis remittit debitum culpae et poenae aeternae, et injungit poenam aliquam ad satisfactionem divinae justitiae, Sed id fieri non potest, nisi poenitentis obligatio pendeat ab eo, qui illam aufert, vel injungit; seu, nisi subdatur poenitens jurisdictioni absolventis: ergo debet Sacerdos... etc.

256. Obj. Jurisdictio potest separari ab ordine sacerdotali: sed potestas absolvendi a peccatis est necessario adnexa sacerdotio; ergo non opus est jurisdictione, ut Sacerdos valide absolvat a peccatis. *Maj.* patet ex Tridentini et aliorum conciliorum doctrina. *Minor* constat ex eodem Trid. (1): «Dominus Sacramentum Poenitentiae instituit... dicens: *Accipite Spiritum Sanctum: quorum remiseritis peccata...* Quo tam insigni facto et verbis tam perspicuis potestatem remittendi et retinendi peccata... Apostolis et eorum legitimis successoribus fuisse communicatam, universorum Patrum consensus semper intellexit.» Atqui haec proferit Ecclesia verba in consecratione omnium Sacerdotum; ergo.

Resp. *Dist. min.* Potestas absolvendi inadaequata, id est, quatenus est potestas Ordinis, est necessario adnexa... conc. Potestas adaequata, seu in actu primo proximo, id est, quatenus est potestas legitimae jurisdictionis, est necessario nexa Sacerdotio; nego. Haec difficultas plenior postulat explanationem, quam exhibere tentabimus, quia possumus brevitate.

SCHOLION.

De necessaria ad potestatem clarium jurisdictione.

§ I.

Nodus difficultatis.

257. Doctrina Ecclesiae in thesi praecedenti tradita, propter difficultatem nuper propositam, in varias traxit theologos sententias; quia primo aspectu haec duo conciliari non posse videntur: vera, nempe, potestas Sacerdotibus tradita ad remittenda peccata, cum necessitate jurisdictionis ad eam potestatem exercendam. Inde accidit, quod AA., dum pro una tuenda laborant, aliam negare videantur, et ad vitandum ejusmodi periculum, diversas tentarunt vias. Sed in primis nodus difficultatis ante oculos objiciendus. Potestas peccati remissiva et vindicativa est potestas in alium, nec concipi potest nisi solvere valeat vinculum peccati, seu obligatio-

(1) Sess. XIV, cap. I; sess. XXIII, c. 15;

nem sustinendi divinam aversionem et poenas aeternas, et simul inducere debitum alicujus compensationis: atqui in his comprehenditur vera jurisdictio in eum, qui eo modo solvitur vel ligatur; ergo si non habetur jurisdictio, nulla existit potestas remissiva: et vice versa, si datur potestas remittendi peccata, eo ipso conceditur jurisdictio in ipsa potestate implicata.

§ II.

Daue opiniones oppositae.

258. Prima opinio, quam probabilem putavit Durandus, fuit; quemlibet Sacerdotem valide peccata absolvere, cum absolute dixerit Dominus: *Quorum remisistis peccata, remittuntur eis*: unde necessaria jurisdictio suscipitur cum ipso sacerdote. Cum autem id Ecclesia prohibeat, quod aliis, quam proprio Sacerdoti, confiteantur fideles; inde fit ut nequeant absolvi qui id tentaverint, non defectu potestatis in Sacerdote, sed propter dispositionis privationem in poenitente.

Verum sententiam hanc opponi Tridentini doctrinae, apertum est ex verbis in thesi laudatis. Imo agens de reservatis docet, *nihil posse* Sacerdotes in illis, et ideo mittendos poenitentes ad suos legitimos iudices.

259. Alia, huic opposita, sententia est; non dari vi ordinis sacerdotalis jurisditionem, sed per superiorem aliquem conferri ecclesiasticum, qui illam potest communicare, et fideles legitimis praepositis subjicere. Haec sane est communior sententia, verum in ea explicanda, et superius posita difficultate solvenda, non consentiunt; scilicet, quomodo potest in ordinatione sacerdotali dari potestas peccata remittendi, quin detur etiam id quod essentialiter requiritur ad exercitium talis potestatis?

§ III.

Sententia media proponitur.

260. Solutionem hujusce difficultatis tradere existimant alii mediam viam et tertiam opinionem sequentes. Putant ergo aliqui A.A., tum potestatem ordinis, tum jurisdictionis ad absolvendum dari omnibus sacerdotibus, sed necessarium esse aliquid complementum ab extrinseco proveniens; at in hoc explicando externo complementum non conveniunt.

1.º Cajetanus asserit quidem, posse jurisdictionem comple-

ri per Ecclesiae praelatos conferentes beneficium cui ordinaria nexa est jurisdictio, vel per simplicem jurisdictionis delegationem; verum adjicit, sufficere per se ad perficiendam jurisdictionem, quod fideles voluntarie se subjiciant Sacerdoti. Id exemplis confirmat, nam peccata venialia a quovis Sacerdote, ex sola subjectione poenitentis, possunt absolvi; idem eventum pro mortalibus in articulo mortis et alio extremae necessitatis casu; et pariter cum Summus Pontifex confitetur; nam cum nullus habeat, nisi Deus, jurisdictionem in Papam, neque ab ullo praelato delegari potest.

Haec explicatio subsistere non potest. a) Quia laudata in thesi concilia aperte docent, necessariam esse jurisdictionem vel ordinariam, ratione officii, vel a legitimo superiore delegatam. Illa ergo voluntaria poenitentis subiectio non sufficit. b) Quia poenitens debet quidem voluntarie subijci Dei ministro, ut accepta Deo sit satisfactio et poenitentia; verum, cum non de jure aliquo suo causam cum Deo habeat, sed de remissione et satisfactione sui debiti tantum, nihil sane ipse potest jurisdictionis delegare ad eam complendam, sed solum culpas exponere et sententiam subire.

261. 2.º Navarrus, cum Abulensi et aliis A.A., ajunt; jurisdictionem posse *in habitu* vel *in actu* considerari: *in habitu* quidem nihil est aliud quam potestas ordinis, et plena cum sacerdotio confertur: *in actu* autem tunc completur, cum Sacerdoti legitime designantur subditi, vel, per se loquendo, cum fideles sponte illi subjiciuntur. Verumtamen cum voluerit Christus D. in Ecclesia ordinem servari hierarchicum, et absolutio sacramentalis sit actus jurisdictionis, eatenus tradidit Sacerdotibus actualem jurisdictionem ad absolvendum, quatenus fideles iisdem legitime subicerentur. Nam tradens Petro claves regni coelorum, statuit Dominus, omnem jurisdictionem debere illi esse subordinatam. Hinc explicatur, quare omnes Sacerdotes valide absolvere possint venialia et mortalia in extrema necessitate, vel ipsum Romanum Pontificem; quia cum id non prohibuerit Ecclesia, legitime Sacerdotibus subjiciuntur fideles pro illis circumstantiis.

Potest, ut videtur, haec opinio exemplo illustrari. Statuit Dominus ut possent fideles sacramentum Matrimonii suscipere, et invicem conjuges illud ministrare. Cum autem consistat sacramentum istud in quodam contractu, voluit hunc celebrari legitime, ut conjuges possint actu tale sacramentum valide suscipere et ministrare. Jam vero, sicut sacramentum Matrimonii est contractus, ita Poenitentia est actus jurisdictionis, cui proinde, natura sua, congruit esse supremo Ecclesiae Rectori subordinatus, seu legitimus. Unde, quemadmodum potest Ecclesia in invalidare celebrationem Matrimonii reddendo illegitimum contractum; ita et Poenitentiam, illegitimam faciendo subjectionem fidelium ad aliquos Sacerdotes.

262. Dices 1.º Potestas ordinis non potest ab Ecclesia auferri; datur enim vi ordinationis et per impressionem characteris. Ergo, si jurisdictionis potestas datur Presbyteris sicut potestas ordinis, seu per ipsam ordinationem, nequit auferri ab Ecclesia.

Resp. Dist. *consequens*. Si potestas jurisdictionis datur absolute, nequit auferri ab Ecclesia; conc. Tunc enim esset paritas inter jurisdictionem et potestatem consecrandi. Si detur potestas jurisdictionis legitima, seu subordinata ad Ecclesiam, nequit auferri ab Ecclesia; subdist. Dum manet legitima; conc. Si evadat, vel supponatur illegitima; nego consequ., vel melius nego suppositum. Nam si existat illegitima, desinit esse jurisdictionis sacramentalis, seu a Christo concessa, cum noluerit Dominus aliam concedere jurisdictionem, nisi subordinatam, seu legitimam. Neque hoc gratis dicimus: nam cum Christus per verba illa: *Quorum remisistis...* constituerit Sacerdotes tanquam iudices potentes judicare, id est, absolute et retinere; dedit etiam jurisdictionem: non quidem qualemcumque et absolute, quia potest auferri ab Ecclesia, sed legitimam.

263. Dices 2.º Concilia supra laudata dicunt, jurisdictionem committi, delegari a superiore ecclesiastico; ergo non datur per ipsam ordinationem.

Resp. Dist. seu explico. *ant.* Jurisdictio committitur, seu delegatur a superiore, quatenus per auctoritatem hujus evadit jurisdictionis legitima; conc. Quia posito quod sit legitima, non procedat a potestate ordinis; nego. Pari modo dicitur Ecclesia concedere facultatem celebrandi Matrimonium iis, qui ab aliquo dispensantur impedimento; tamen Ecclesia solum praestat, ut possit fieri legitimus contractus; potestas autem hunc contractum celebrandi est a natura, et a Christo est potestas hoc conjugale Sacramentum ministrandi et suscipiendi.

264. 3.º Denique hanc difficultatem putant solvere alii cum S. Antonino dicentes: potestatem jurisdictionis dari quidem per ipsam ordinationem, uti postulant verba Domini Nostri, qui Apostolos et eorum successores iudices constituit; verum esse *incompleteam* jurisdictionem, donec applicetur subditis ab Ecclesia designandis. Sed respondent ceteri AA. id esse contradictorium, quod habeat quis jurisdictionem, et sit iudex, quin subditos habeat: relationes enim sine termino sunt chimaerae.

§ IV.

Quid verius sentiendum.

265. Navarri sententia melius conciliare videtur difficultatem in thesi breviter solutam. Pauca adjiciemus de illa opinione

secunda in § II proposita. Juxta hanc sententiam, sic rem Suarezius exponit (1); perpendit, scilicet, actum absolutionis et duplicem potestatem ordinis et jurisdictionis, quibus illa perficitur, dicens: «Unde possumus considerare, talem esse actum harum potestatum, ut simul sit et sententia et remissio, seu effectio illius remissionis, qua Sacerdos judicat dignum eum, in quem sententiam profert; et ideo jurisdictionem requirit ad moralitatem sententiae, ut sic dicam, et potestatem sanctificativam, seu remissivam peccati, ad efficacitatem sententiae. Est necessaria ad hanc executionem supernaturalis efficientia conferendi gratiam, ad quam accipiunt vim supernaturalem ministri, qui ad hoc officium consecrantur, ex vi suae ordinationis, ubi hanc tantum recipiunt potestatem; quam ut exerceant, jurisdictione indigent, quae est potestas moralis ad dicendum jus. Optime ergo hae potestates his nominibus discernuntur, et potestas, quae ex vi characteris datur, dicitur potestas ordinis, non jurisdictionis.»

Fateri oportet nihil posse ingeniosius afferri ad ostendendum, duas potestates ordinis et jurisdictionis inter se distingui posse, et consequenter, diversam quoque habere posse originem; scilicet, alteram a sacra ordinatione, et alteram ab ecclesiastica auctoritate. Verum, uti prius notavimus, potissima difficultas non stat in eo, quod id sit secundum se possibile, sed quod res ita facta fuerit; nempe, quod absolutio, quatenus est *sententia*, ab una procedat origine, quatenus autem est *remissio*, ab alia. Numquid hujusmodi conceptus consonat Tridentini doctrinae?... Ecce quid doceat (2): «Dominus sacramentum Poenitentiae tunc praecipue instituit, cum a mortuis excitatus insufflavisset in discipulos suos dicens: *Accipite Spiritum Sanctum, quorum remisistis...* Quo tam insigni facto, et verbis tam perspicuis, potestatem *remittendi* et *restituendi* peccata ad reconciliandos fideles post Baptismum lapsos, Apostolis et eorum legitimis successoribus fuisse communicatam, universorum Patrum consensus semper intellexit.»

His ergo Christi verbis non solum potestas remissiva, ut possit efficax esse sententia, sed etiam potestas sententiam ferendi collata fuit. Nam tunc institutum fuit sacramentum, cujus pars formalis est *sententia*, id est, actus judicis, pars materialis *confessio*, id est, actus subjectionis rei. Et sane, quid est potestas remittendi vel retinendi, nisi potestas sententiam ferendi? Jam vero illa data fuit tam insigni facto et verbis tam perspicuis. Haec clara videntur, sed clariora, si fieri potest, quae sequuntur (3): «Ex institutione sacramenti Poenitentiae jam explicata, universa Ecclesia semper in-

(1) Disp. 16, Sec. 3, n. 27.—(2) Sess. XIV, c. 1.—(3) Ibid. c. 5.

»tellexit, institutam etiam esse a Domino integram peccatorum confessionem, et omnibus jure divino necessariam existere.» Unde confessionis, id est, accusationis necessitas, supponit jurisdictionem: atqui ex institutionis verbis intellexit Ecclesia necessitatem confessionis; ergo in illis verbis collata fuit jurisdictionem.

266. Dices: remote tantum deducitur necessitas confessionis et jurisdictionis. Nam licet in verbis illis solum concedatur facultas remittendi peccata; tamen, cum remissio nequeat fieri sine iudicio, et iudicium sine confessione, ideo ad confessionem et iudicium faciendum cognovit etiam Ecclesia necessitatem concedendi jurisdictionem.

Resp. Nego assertum, et rationem adjunctam. Assertum quidem falsum est: non enim remote, sed proxime et immediate, datam fuisse jurisdictionem intellexit Ecclesia, et inde sequi necessitatem confessionis; nam, ait Concilium: ideo est necessaria «Quia Dominus noster Jesus Christus e terris ascensurus ad coelos, Sacerdotes sui ipsius Vicarios reliquit, tamquam praesides et iudices... qui pro potestate clavium, remissionis aut retentionis peccatorum sententiam pronuntiant.» Ipse ergo Christus constituit et reliquit Sacerdotes tamquam praesides et iudices, non vero tantum reliquit mandatum aliquod, ut Ecclesia eos iudices faceret. Nec tale mandatum in verbis innuitur, nec Ecclesiam intellexisse illud docet Tridentinum; sed, e contra, ait: Christum eos iudices constituisse, et inde intellexisse Ecclesiam confessionis necessitatem: «Constat enim, Sacerdotes iudicium hoc, incognita causa, exercere non potuisse,» ait Concilium. Neque minus nutat ratio adjuncta. Nam ex sola facultate remittendi peccata, seu potestate sanctificativa, non fluit necessitas confessionis, si non sit facienda remissio ad modum iudicii. Quod patet ex modo argumentandi Tridentini, et exemplo Baptismi et Extremae Unctionis, in quibus remittuntur etiam peccata absque ulla iudicii forma et confessionis necessitate. Quid de aliis sententis censendum sit, eas supra exponendo diximus (1).

THESIS XXXII.

Legitima jurisdictio in sacramento Poenitentiae necessaria duplici modo haberi tantum potest in praesenti Ecclesiae disciplina; nempe

(1) Vide Laynez, (apud Pallavic. Hist. Conc. Trid. I, 18, c. 15) qui tenet nostram doctrinam.

ordinaria, aut subdelegata: restringi etiam potest ita ut aliqua peccata a praelatis reserventur.

267. **Nota.** Quae dicitur ordinaria jurisdictio, quae autem delegata, vide supra in Thes. praec. n. 253. Manifestum est quod Parochi, Praelati regulares, Episcopi in proprios subditos, et Papa in Ecclesiam, jurisdictionem habent ordinariam: ab iis autem possunt alii Sacerdotes legitimam jurisdictionem habere. In hac utriusque jurisdictionis definitione non complectimur illam, quam habent Sacerdotes omnes, vel in extrema necessitate, vel in venialia, vel in Rom. Pontificem ipsis confitentem; quae tamen jurisdictionis potius ordinariae quam delegatae similatur. Etenim numquam pro articulo mortis impedita fuit jurisdictio: «Verumtamen pie admodum,» ne hac ipsa occasione aliquis pereat, in eadem Ecclesia Dei custoditum semper fuit, ut nulla sit reservatio in articulo mortis: atque ideo (nota illationem) omnes Sacerdotes quoslibet poenitentes a quibusvis peccatis et censuris absolvere possunt.» Pariter quoad venialia peccata, idem accidisse, communiter sentiunt theologi. Nam cum obligatio non urgeat venialia subijciendi confessioni, incassum sibi hanc potestatem reservarent praelati. Deinde, teste Augustino, supra (1), et Trident. (ibid.), voluit misericors Deus remedia multiplicare propter quotidianas et frequentissimas ejusmodi culpas: non ergo credendum, Ecclesiam unquam reservaturam venialia, ita ut nequeant a quovis etiam Sacerdote valide absolvi, uti exponit Suarez (2). Dixi valide, nam ad licitatem quod attinet, Innocentius XI approbavit decret. congr. concil. Trident. (12 Februar. 1679) in quo Episcopis injungitur: «ne permittant ut venialium confessio fiat simpliciter Sacerdoti non approbato ab Episcopo aut ordinario.»

268. I. pars prob. 1.º Tridentinum docet (ibid.): «Nulli momenti absolutionem... etc. (3).» Item Concilium Later. IV. c. 21: «Si quis alieno Sacerdoti voluerit, justa de causa, sua confiteri peccata, licentiam prius postulet et obtineat a proprio Sacerdote, cum aliter ille ipsum non possit absolvere vel ligare.»

2.º Cui officium committitur, omnia etiam necessaria ad illud obeundum committi debent. Sed ad aliqua ecclesiastica officia est necessaria jurisdictio interni fori: ergo legitima jurisdictio ordinaria esse potest, seu ex officio haberi. *Min.* patet. Nam Parochiae in Ecclesia sunt constitutae, ut in eis fideles sacramenta suscipiant; ergo officio parochiali adnexa est jurisdictio. Item ad Episcopos pertinet parochias distinguere, et in eis parochos constituere; ergo

(1) Thes. XI, nn. 58, 59.—(2) Dist. 26. Sec. 5.—(3) V. Th. praec.

etiam episcopatus nexa est iurisdictioni. Deinde, ecclesiastico jure constitutum est, ordinarios judices posse delegatos constitare (1); ergo iurisdictioni potest legitime per subdelegationem haberi.

269. II.^a pars Prob. 1.º Tridentinum (ibid.) ait: «Magnopere ad christiani populi disciplinam pertinere sanctissimis Patribus nostris visum est, ut atrociora quaedam et graviora crimina non a quibusvis, sed a summis dumtaxat Sacerdotibus absolvantur: unde merito Pontifices Maximi pro suprema potestate sibi in Ecclesia universa tradita, causas aliquas criminum graviore suo potuerunt peculiari iudicio reservare. Neque dubitandum est, quando omnia, quae a Deo sunt, ordinata sunt, quin hoc idem Episcopis omnibus in sua cuique Dioecesi... liceat. Hanc autem delictorum reservationem, consonum est divinae auctoritati, non tantum in externa politica, sed etiam coram Deo vim habere.» Vide quoque supra (2) damnatum Lutheri errorem.

270. 2.º Jurisdictioni respicit, natura sua, non solum personas, sed causas etiam, seu vincula solvenda, vel obligationes imponendas, ut definitione supra (Th. XXXI) tradita elucet: ergo si potest Ecclesia iurisdictionem restringere circa personas, ut patet ex I.^a theosop parte, id quoque valet circa peccata.

3.º Potestas Ecclesiae ad iurisdictionem restringendam ex eo procedit, quod statuit Dominus hierarchicum ordinem, sub plenitudine potestatis in Romano Pontifice, Petri successore: *Tibi dabo claves regni caelorum... Quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum et in caelis* (3). Atqui ejusmodi potestas hierarchica non aliter personas respicit, nisi quatenus causas iudicandas, seu vincula et obligationes attingit: ergo reservatio, seu jurisdictionis restrictio, potest circa ipsa peccatorum vincula constitui.

271. Obj. Ab Ecclesia non pendit sacramentorum effectus; operantur enim necessario et ex opere operato. Sed potestas remissiva peccatorum est ordinis effectus; ergo nequit limitari ab Ecclesia.

Resp. Dist. *maj.* Non pendit directe; conc. Indirecte non pendit ab Ecclesia; nego. Deinde, dist. *min.* Potestas remissiva habitualis est effectus ordinis; conc. *min.* Actualis; subd. Dummodo sit potestas legitima; conc. Absoluta potestas actualis est effectus ordinis; nego. Quomodo aptitudo ad accipiendum Matrimonii sacramentum est Baptismi effectus, et nequit ab Ecclesia impediri, potest tamen actualem aptitudinem ad tale Matrimonium invalidare et indirecte impedire, reddendo contractum illegitimum; ita potest actualem impedire potestatem ordinis ad tale peccatum absolven-

(1) *C. cum Episcopus*, De offic. ordin. in 6, et alibi.—(2) Thes. XXX, n. 247.—(3) Matth. XVI, 19.

dum, faciendo illegitimam subjectionem poenitentis, seu jurisdictionem confessarii. Voluit enim Christus ut non aliam nisi legitimam conferret ordo jurisdictionem.

SCHOLION.

De Jurisdictione excommunicati vitandi.

272. Inquirunt AA. utrum retineant actualem, seu legitimam jurisdictionem excommunicati vitandi. De qua re duplicem invenies sententiam: communis, quam certam dicunt Suarez (1) et S. Ligorius (2), docet, jurisdictionem privari excommunicatum vitandum; toleratos autem certum est eam retinere; alia autem sententia tenet jurisdictionem fori interni non fieri invalidam in excommunicatis vitandis. Paucis fundamenta utriusque exponemus opinionis.

1.º Quod vitandus invalide conferat sacramentum Poenitentiae, desumunt omnes hujusce sententiae AA. ex Cap. *Ad probandum*; de sententia et jud. et Cap. *Romana*; de Offic. Vicar. in 6; et Cap. *Si is cui*, de Offic. Deleg. in 6; et Cap. *Audivimus*, 24, q. 1: «Audivimus, quod Henricus, Ravennas dictus Archiepiscopus, visus sit te excommunicare. Verum, quia excommunicatus te excommunicare non potuit, apostolica auctoritate te, tuosque absolvendo, mandamus exinde numquam curare.» Jam vero Cap. *Ad Probandum* ita se habet: «Vos autem interim agnosceitis de confirmationis sententia, quae lata est a iudicibus delegatis, de electione Custodis, ut sicut de jure fuerit faciendum, confirmare vel infirmare curetis: ita ut, si pro eo quod unus ex delegatis iudicibus, qui eandem sententiam protulerunt, excommunicationis vinculo esset publico innodatus, quando sententia lata fuit, aut ex alia justa causa eandem sententiam constiterit infirmandam, ipsa cassata, de ipsius electione Custodis, iterum cognoscatis.» Cap. *Romana* ita: «Ea autem quae officiales, gerendo vires excommunicati Episcopi, agunt, eo taliter excommunicato manente, si jurisdictionem tantum excipiant ab eodem, non possunt obtinere vigorem.» Cap. *Si is cui* sic habet: «Si delegatum ipsum excommunicari, aut de medio tolli contingat, impedimento tali durante, ad sedem ipsam, ne absolutionem, vel successorem expectando illius, praepiudicari litigantibus, vel causa plus debito prorogari valeat, volumus appellari.»

(1) De censur. D. XI, se II, n. 12.—(2) De censur. num. 167.

Vides igitur his in locis negari quidem jurisdictionem simpliciter excommunicatis, sed non agi nisi de causis et litibus externi fori, ut fatentur Salmanticenses, hujus primae opinionis defensores.

273. II.º Opiniones secundae fundamenta sequentibus elucebunt.

1.º Laudatae, pro prima opinione, juris sententiae non possunt extendi ad forum internum, seu Poenitentiae. a) Quia odiosa, ex communi consensu, non sunt extendenda, sed stricte sumenda, imo restringenda potius: sed agitur, in re praesenti, de dispositione odiosa, seu poenali: ergo. Putant sane, AA. aliqui, ut refert Sanchez (1), eas dispositiones, quae partim sunt odiosae quoad unum, partim favorabiles quoad alium, debeant quidem restringi qua odiosae, et extendi qua favorabiles; verum ejusmodi privatio jurisdictionis est ex omni parte odiosa, uti ex hac 2.^a ratione patebit. b) Nulla datur paritas, ut possit ad forum internum extendi poena ista. Nam privatio jurisdictionis pro foro interno nunquam cederet nisi in detrimentum alicujus innocentis; nempe illius qui bona fide Sacerdoti excommunicato confiteretur: qui enim scienter cum illo vellet communicare, extra necessitatis casum, peccaret, ideoque non posset absolvi, nemo enim habet facultatem ad absolvendos indispositos. E contra; privatio jurisdictionis externae est in favorem omnium, maxime innocentium.

2.º Si extendantur dicta capita ad forum internum, nihil conficiunt. a) Quia non dicunt nullas extitisse eas sententias et irritas; ergo non probant intentum. b) Quia supponunt potius validas fuisse illas ab excommunicato latas sententias; nam dicunt esse cassandas, infirmandas a novis iudicibus. Imo Alexander II. in cap. *Audicimus*, absolvit Auctoritate Apostolica eum, qui fuerat tali sententia a vitando excommunicatus. Ergo si velis transferre violenter eas sententias ad forum internum, nihil conficies, imo oppositum probabis; scilicet, validam in hoc foro manere apud vitandum jurisdictionem.

3.º Si ea testimonia quicquam probarent, nimis probarent. Nam sermo est de sententiis latis a legatis et subdelegatis ab excommunicato. Ergo si haec intelligas de foro interno, et aliquid evincunt, sequetur omnes sacerdotes privari jurisdictione sacramentali, si fuerit excommunicatus, a quo eam acceperunt. Atqui hoc saltem pro omni casu est absurdissimum et inauditum. Ergo.

274. III.º Igitur intrinseca rationum vi perpensa, videtur posse cum Cajetano (2) doceri: «non esse irritum Sacramentum Poenitentiae ab excommunicato susceptum.»

(1) De Matrim. P. 1, disp. 1, n. 5.—(2) Summ. (Verb. Absolutio).

THESIS XXXIII.

Sacerdotes ut possint ministrare secularibus Poenitentiae sacramentum, et idonei ad id reputari, debent parochiale beneficium, vel approbationem ab Episcopis obtinere.

275. Nota. Approbatio, de qua agitur, est Episcopi testificatio, seu manifestatio idoneitatis Sacerdotum ad audiendas confessiones secularium. Unde fit, ut actu ipso, quo Sacerdotes Episcopus approbat, eosdem ad audiendas suorum subditorum confessiones deputet, et legitimam illis faciat in eos jurisdictionem.

Prob. thesis ex Tridentino (1): «Quamvis Presbyteri in sua ordinatione a peccatis absolventi potestatem accipiant, decernit tamen sancta Synodus, nullum, etiam regularem, posse confessiones secularium, etiam Sacerdotum, audire, nec ad id idoneum reputari, nisi aut parochiale beneficium, aut ab Episcopis per examen, si illis videbitur esse necessarium, aut alias idoneus judicetur, et approbationem, quae gratis detur, obtineat.»

SCHOLIA.

De varia Ecclesiae disciplina circa approbationem Sacerdotum.

276. I. Ante Tridentinum, ut haberet Sacerdos actuale, seu legitimam jurisdictionem ad quosvis ad peccatis absolvendos, non aliud requirebatur, nisi licentia a proprio poenitentium Sacerdote, habente, scilicet, ordinariam jurisdictionem; ut patet ex Later. Conc. IV, c. 21.

277. II. Quoad *regularium confessiones*, ipsa viget antiqua disciplina: sufficit, nempe, Superiorum licentia ad eas legitime ac valide audiendas: nam explicite agit Tridentinum de solis secularibus. Item, qui habent parochiale beneficium, necessitati non subjiciuntur hujusmodi approbationis, cum nominatim excipiantur; ideoque sub priori tantum constringuntur disciplina; ita ut, suos tantum audire valeant confitentes subditos; vel si alienos, nonnisi cum licentia proprii eorum Sacerdotis.

278. III. Aliqui AA. censuerunt, decretum hoc Tridentini illicitam quidem facere Poenitentiae susceptionem, vel ministratio-

(1) Sess. XXIII, c. 15, de Refor.

nem per Sacerdotem non approbatum ab Episcopo, non vero invalidam: tamen communis fere est et tenenda opposita sententia. Dicit enim Concilium, non posse talem Sacerdotem audire confessiones, neque posse reputari idoneum.

279. IV. In articulo mortis sunt omnes Sacerdotes aequalis potestatis ad absolvendum a peccatis. Ratio, quam tradit Tridentinum (1), est; quia Ecclesia nullam unquam fecit reservationem pro eo articulo: ideoque vigorem habent verba illa Christi D. sacerdotibus dicta: *Quorum remisistis peccata...* in tota sua latitudine. Si tamen aliquis Sacerdos, vel defectu scientiae, vel aliunde, esset indispositus, deberet ad liceitatem actus alii Sacerdoti adstanti munus absolvendi permittere. Verum, per se, etiamsi praesens foret proprius aegroti Sacerdos, omnibus facultatibus, etiam ad reservata, munitus; non oporteret eum praeferre ceteris sacerdotibus, cum omnes eadem donentur facultate: «Omnes sacerdotes» quoslibet poenitentes a quibusvis peccatis et censuris absolvere «possunt.» (ibid.)

Ratio, propter quam nulla unquam facta ab Ecclesia fuit reservatio in periculo mortis, est, ut dicit Concilium (ibid): «Ne hac ipsa occasione aliquis pereat.» Nam, certe, cura salutis animarum est de jure divino: ad hunc finem mortuus Christus, electi Apostoli, fundata Ecclesia, constituta Petri Cathedra, fundata hierarchia, instituta sacramenta omnia. Quapropter de potestate sua agebat Paulus (2), quod omnes boni sentiunt Praelati: *Quam dedit nobis Dominus in aedificationem, et non in destructionem vestram.* Quae commentans Estius ait: «Ad hoc, inquit, potestatem mihi dedit, ut vos et alios homines aedificem spiritualiter, id est, ut salutem promoveam; non autem, ut destruam, id est, a salute aut profectu salutis impediam. Significatur finis et legitimus usus potestatis. Unde intelligitur, quemadmodum Cajetanus annotavit, ecclesiasticam potestatem nihil posse adversus bonos mores; imo nec adversus meliora bona, qualia sunt consilia Christi; quoniam hoc non esset posse in aedificationem, sed in destructionem spirituales.»

280. V. Ex his questionem solvere licebit, de qua Vazquezius (3). Docet enim non posse valide absolvi, neque indirecte, poenitentem reservata habentem peccata, a Sacerdote, qui pro his non habeat potestatem. Ratio est: quia integritas confessionis et absolutionis est de jure divino, juxta Tridentinum; ideoque nequit dispensari ab ecclesiastica ulla auctoritate.

Quid igitur? Si nequeat poenitens ad Superiorem praesentari:

(1) Sess. XIV, c. 7.—(2) II Cor. X, 8.—(3) In 3.^m p. q. 91, d. 9, n. 11.

numquid debeat manere inconfessus cum periculo animae, dicente Domino (1): *Vigilate, quia nescitis diem, neque horam?* Vel communicare et celebrare poterit, necessitate urgente, mandante Paulo (2): *Probet autem se ipsum homo, et sic de pane illo edat*; id est, confiteatur, ut Tridentinum cum tota Ecclesia interpretatur?

Dicendum est, jus quidem divinum de integritate confessionis non posse dispensari; necessitati autem fidelium pro hisce casibus providere Ecclesiam, juxta ea quae diximus in praec. Schol. IV, concedendo, seu non auferendo necessariam ac legitimam confessorio facultatem. Nec dicas: docet Tridentinum, nihil posse in reservata, extra mortis articulum, simplicem confessorium. Nam respondetur; ita quidem nihil posse, si possint accedere poenitentes ad Superiores et legitimos iudices (3), ut explicite declarat Concilium: in mortis autem articulo non opus est mittere poenitentes ad suos superiores, ut supra diximus. Potestate enim a Christo suscepta utitur semper Ecclesia ad aedificationem, non ad destructionem. (Vide AA. Theol. mor. S. Ligor. De Poenit. nn. 584, 585).

CAPUT VI.

De satisfactione Poenitentiam complete.

ARTICULUS I.

De satisfactione secundum se.

THESIS XXXIV.

Poenae temporales, quae pro peccatis debentur, possunt per se, hac vita durante, bonis operibus redimi.

281. Nota. Diximus in I.^o Cap. hujus disquisitionis, posse per Poenitentiam peccata deleri, necnon poenas aeternas iis debitas; manere tamen aliquando solvendas in praesenti vel futura vita aliquas poenas temporales. Igitur asserimus, quod per se possint etiam ejusmodi poenarum debita dilui et compensari per alia pia opera, ac satisfactiones sponte susceptas. Dicimus per se; quia ali-

(1) Matth. XXV, 13.—(2) I Cor. XI, 28.—(3) Sess. XIV, c. 7.

240. Prob. Thesis. Forma debet esse significativa effectus sacramenti. Atqui Poenitentiae effectus est gratia ad remissionem peccatorum ordinata; ergo. Confir. Ea debet esse formae sacramentalis significatio, ut, posito quod sit valida, seu vere sacramentalis, numquam sit falsa. Atqui juxta dictam in thesi significationem, forma Poenitentiae est semper vera, si fuerit valida; e contra, falsa inveniretur juxta alias significationes: ergo. *Mior* difficultatum solutione erit manifesta.

241. Obj. 1.º Non repugnat ut sacramentum sit validum, et simul sine effectu, seu informe, ut dictum est supra (1). Sed tunc non confertur gratia: ergo forma est simul sacramentalis et falsa.

Resp. Dist. *min.* Non confertur gratia quantum est ex vi sacramenti, ac proinde sublato obice; nego. Non confertur propter obicem suscipientis; conc. Ita, non falso loquitur qui sincere et sufficienter, quantum ab eo pendet, dicit; dono tibi hanc rem; etiamsi alter non accipiat.

242. Obj. 2.º Qui confitetur sola venialia, non accipit gratiam remissivam illorum; gratia enim venialibus non opponitur: ergo falsa tunc invenitur formalis significatio.

Resp. 1.º Nego *conseq.* Nam per se hoc sacramentum est ad delenda mortalia institutum; gratia autem ex se vere est delectiva mortalium: judicium de re aliqua, vel dicto, juxta id ferri debet, quod ei convenit per se.

Resp. 2.º Dist. *ant.* Gratia formaliter non est opposita venialibus; conc. Quatenus est sacramentalis et connexa cum applicatione meritorum Christi, quorum applicatione fit remissio venialium; nego. Deinde secum fert illa gratia jus ad auxilia quibus, bene agendo, venialia etiam condonantur, ideoque est effective remissiva illorum.

243. Obj. 3.º Sacramentum hoc etiam iis ministratur, qui nulla habent peccatorum vincula. Sed de eo qui nullis ligandi vinculis, falso quis diceret; *Ego te solvo*; etiamsi, quantum ex se penderet, vere intenderet et conaretur illum solvere: ergo et falso dicitur de iis, quorum remissa sunt peccata; *Ego te absolvo*.

Resp. Dist. *inj.* Ministratur iis, qui nulla habent, neque habuere peccata; nego. Qui actu non habent peccatorum vincula; conc. Item: dist. *min.*, vel potius nego paritatem. Nam ei, qui vinculis liber existit materialibus, nihil confertur quod valeat vincula prius habita dissolvere: e contra, in Poenitentiae sacramento id confert Sacerdos, quod per se priora excludit vincula, et reapse dissolveret si adhuc existerent.

(1) Thes. XXIV. Schol. III. n. 172.

SCHOLION.

Opiniones de sensu absolutionis rejiciendae.

244. I.^a Aliqui theologi dixerunt, formam *Ego te absolvo*, significare absolutionem a poena aeterna, cum Deus solus prius remittat culpam. Verum hoc recte non dicitur; nam in primis veritati formae et potestati sacerdotali minime consonat: deinde, ipsa gratia, qua peccatum remittitur, et condonat poenam aeternam, quum illa per se ordinet etiam ad gloriam.

II.^a Alii putarunt, per sacerdotis absolutionem voto susceptam in praecedenti contritione, remitti peccata; deinde autem, cum absolvit Sacerdos, remitti tantum confitendi obligationem.

Rejicitur quoque communiter haec opinio; tum quia non congruit veritati verborum, quia nomine peccati intelligi nequit obligatio confessionis; tum quia supponit, contritionem esse dispositionem necessariam, quod supra rejectum est.

III.^a Cum S. Bonaventura censuerunt nonnulli, poenas solum temporales remittere sacerdotem ex opere operato: de congruo tamen et ex opere operantis posse impetrare aliquando poenitentiam primam gratiam, per illas preces nomine Ecclesiae ad-junctas.

Haec tamen falsa esse, et jure communiter improbari, ex antea dictis patet. Non videtur posse ullo modo conciliari cum doctrina Ecclesiae de potestate remittendi peccata eidem a Christo concessa.

IV.^a Idem censendum de Magistri Sent. opinione juxta quam, sensus formae, *Ego te absolvo*, esset: «Ego te declaro absolutum per contritionem praecedentem.» De hac opinione ait Suarezius (1): «Verumtamen haec sententia Magistri falsa est, et jam hoc tempore erronea, de qua recte dixit Richardus Vic. I. de Potest. ligandi et solvendi, c. 21: Extat quorundam sententia tam frivola, ut ridenda potius, quam refellenda videatur: putant enim sacerdotes non habere potestatem solvendi, sed ostendendi solutos: sed numquid Dominus dixit: quod solutum ostenderitis, erit solutum? etc.»

(1) Disp. 19. Sec. 2. n. 4.